

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

22. februar 2024^{*i}

»Præjudiciel forelæggelse – socialpolitik – beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens – direktiv 2008/94/EF – garantiinstitutionernes dækning af arbejdstagernes tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold – udelukkelse i tilfælde af, at arbejdstageren afgiver erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen«

I sag C-125/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af cour d'appel d'Aix-en-Provence (appeldomstolen i Aix-en-Provence, Frankrig) ved afgørelse af 24. februar 2023, indgået til Domstolen den 1. marts 2023, i sagen

Association Unedic délégation AGS de Marseille

mod

V,

W

X,

Y,

Z,

likvidator for selskabet K,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen, og dommerne N. Wahl og M.L. Arastey Sahún (refererende dommer),

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

^{*} Processprog: fransk.

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- association Unedic délégation AGS de Marseille ved avocate I. Piquet-Maurin,
- den franske regering ved R. Bénard og T. Lechevallier, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved F. Clotuche-Duvieusart og F. van Schaik, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/94/EF af 22. oktober 2008 om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens (EUT 2008, L 283, s. 36).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem association Unedic Delegation AGS de Marseille (herefter »AGS Marseille«), på den ene side, og V, W, X, Y og Z (herefter »de omhandlede arbejdstagere«) og likvidator for selskabet K, på den anden side, vedrørende betaling af disse arbejdstageres tilgodehavender, efter at dette selskab var sat under retslig likvidation.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Tredje og syvende betragtning til direktiv 2008/94 har følgende ordlyd:
 - »(3) Det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser til beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens og for at sikre dem et minimum af beskyttelse, især for at sikre betalingen af deres tilgodehavender, under hensyntagen til kravet om en afbalanceret økonomisk og social udvikling i Fællesskabet. Med henblik herpå bør medlemsstaterne etablere en garantiinstitution, der sikrer arbejdstagerne betaling af løntilgodehavender.
- [...]
- (7) Medlemsstaterne kan fastsætte begrænsninger for garantiinstitutionernes ansvar, som bør være forenelige med direktivets sociale målsætning og tage højde for kravenes forskellige størrelse.«

4 Direktivets artikel 1 fastsætter:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på tilgodehavender, som arbejdstagere i medfør af en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold har hos arbejdsgivere, der er insolvente i henhold til artikel 2, stk. 1.

2. Medlemsstaterne kan undtagelsesvis udelukke visse arbejdstagerkategoriers tilgodehavender fra dette direktivs anvendelsesområde, såfremt der findes andre former for garanti, og det godtgøres, at disse sikrer arbejdstagerne en beskyttelse svarende til den, der følger af dette direktiv.

[...]«

5 Det nævnte direktivs artikel 2 bestemmer:

»1. Med henblik på dette direktiv anses en arbejdsgiver for at være insolvent, når der med hjemmel i de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser i en medlemsstat er indgivet begæring om indledning af kollektiv bobehandling som følge af arbejdsgiverens insolvens, som medfører, at arbejdsgiveren helt eller delvis mister rådigheden over sine aktiver, at der udpeges en kurator eller en person med en lignende funktion, og at den myndighed, som har kompetence i henhold til nævnte bestemmelser

a) enten har truffet afgørelse om indledning af bobehandlingen, eller

b) har konstateret, at arbejdsgiverens virksomhed eller bedrift er lukket endeligt, og at de foreliggende aktiver ikke er tilstrækkelige til at berettiggende indledning af bobehandlingen.

2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes nationale retsregler for så vidt angår definitionen af udtrykkene »arbejdstager«, »arbejdsgiver«, »løn«, »erhvervet ret« og »delvis erhvervet ret«.

[...]«

6 Direktivets artikel 3 har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at garantiinstitutioner sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholds ophør, hvor der er hjemmel herfor i national ret, jf. dog artikel 4.

De tilgodehavender, garantiinstitutionen dækker, er ikke-udbetalt løn, der er optjent i en periode, der ligger inden og/eller eventuelt efter en dato, som medlemsstaterne har fastsat.«

7 Artikel 4 i direktiv 2008/94 er affattet således:

»1. Medlemsstaterne kan begrænse den i artikel 3 omhandlede betalingspligt for garantiinstitutionerne.

2. Såfremt medlemsstaterne gør brug af den i stk. 1 omhandlede mulighed, fastsætter de den periode, for hvilken garantiinstitutionen dækker tilgodehavender. Dette tidsrum kan dog ikke være kortere end en periode, der omfatter lønnen for de seneste tre måneder af det ansættelsesforhold, der ligger inden og/eller efter den i artikel 3, stk. 2, omhandlede dato.

Medlemsstaterne kan indregne denne minimumsperiode på tre måneder i en referenceperiode, der ikke kan være kortere end seks måneder.

Medlemsstater, der fastsætter en referenceperiode på mindst 18 måneder, kan begrænse den periode, for hvilken garantiinstitutionen dækker tilgodehavender, til otte uger. I så fald lægges de perioder, der er mest favorable for arbejdstagerne, til grund for beregningen af minimumsperioden.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte lofter over garantiinstitutionens betalinger. Disse lofter skal mindst være på et socialt niveau, der er foreneligt med dette direktivs sociale målsætning.

Såfremt medlemsstaterne gør brug af denne mulighed, skal de underrette [Europa-]Kommissionen om fremgangsmåderne ved fastsættelse af loftet.«

8 Dette direktivs artikel 11 fastsætter:

»Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at anvende eller indføre administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser, som er gunstigere for arbejdstagerne.

Gennemførelsen af dette direktiv kan under ingen omstændigheder tjene som begrundelse for en forringelse af eksisterende forhold i medlemsstaterne og af det generelle beskyttelsesniveau for arbejdstagerne på det område, der er omfattet af dette direktiv.«

9 Det nævnte direktivs artikel 12 bestemmer:

»Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for:

a) at træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at undgå misbrug

[...]«

Fransk ret

10 Artikel L. 3253-6 i code du travail (arbejdslov) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »arbejdsloven«), bestemmer:

»Enhver privat arbejdsgiver skal forsikre sine arbejdstagere, herunder de i artikel L. 5422-13 nævnte arbejdstagere, som er udsendt til udlandet eller udstationeret, mod risikoen for, at skyldige beløb ifølge arbejdsaftalen ikke bliver betalt, såfremt der iværksættes en retlig procedure for at redde virksomheden, eller i forbindelse med betalingsstandsning eller konkurs.«

11 Arbejdslovens artikel L. 3253-8 fastsætter:

»Den forsikring, der er nævnt i artikel L. 3253-6, dækker følgende:

1° De beløb, der skal betales til arbejdstagerne på datoen for afgørelsen om indledning af en rekonstruktions- eller likvidationsprocedure, samt de bidrag, som arbejdsgiveren skal betale i henhold til erhvervssikringsordningen

2° Krav som følge af opsigelse af arbejdsaftalerne, der indtræder:

- a) i observationsperioden
- b) i måneden efter den måned, der følger efter dommen om vedtagelse af beskyttelses-, sanerings- eller overførselsplanen
- c) inden for 15 dage, eller 21 dage, hvis der er udarbejdet en jobbeskyttelsesplan efter likvidationsdommen
- d) under den foreløbige opretholdelse af den aktivitet, der er godkendt ved dommen om retslig likvidation, og inden for 15 dage, eller 21 dage, hvis der er udarbejdet en jobbeskyttelsesplan, efter afslutningen af denne opretholdelse af aktiviteten.

[...]«

12 Den nævnte lovs artikel L. 3253-14 har følgende ordlyd:

»Den forsikring, der er omhandlet i artikel L. 3253-6, gennemføres af en sammenslutning, der er oprettet af de repræsentative nationale arbejdsgiverorganisationer, som er godkendt af den administrative myndighed.

Denne sammenslutning indgår en administrationsaftale med det organ, der forvalter arbejdsløshedsforsikringsordningen, og med Agence centrale des organismes de sécurité sociale [(central myndighed for de sociale sikringsinstitutioner)] med henblik på opkrævning af de bidrag, der er nævnt i artikel L. 3253-18.

[...]

Denne sammenslutning og det nævnte organ udgør garantiinstitutioner, der skal sikre arbejdstagere mod risikoen for, at skyldige beløb ikke bliver betalt.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 13 I september og oktober 2017 blev de omhandlede arbejdstagere ansat på deltid i henhold til tidsbegrænsede kontrakter af selskabet K.
- 14 Den 26. juni 2018 blev selskabet sat under insolvensbehandling.
- 15 Den 9. juli 2018 afgav de omhandlede arbejdstagere erklæring om afbrydelse af deres arbejdsaftaler.
- 16 Ved dom af 24. juli 2018 blev selskabet K sat under retslig likvidation af tribunal de commerce (handelsretten, Frankrig).
- 17 Den 31. juli 2018 anlagde de omhandlede arbejdstagere sag ved conseil de prud'hommes de Draguignan (arbejdsretten i Draguignan, Frankrig) med påstand om, at deres fordringer skulle registreres som passiver i forbindelse med den retslige likvidation af selskabet K med den begrundelse, at der forelå misligholdelse fra dette selskabs side, som efter disse arbejdstageres opfattelse var tilstrækkelig alvorlig.

- 18 Ved domme af 2. juli 2020 fastslog denne ret for det første, at den omstændighed, at de omhandlede arbejdstagere havde afgivet erklæring om afbrydelse af deres arbejdsaftaler, havde virkning som en afskedigelse uden reelt og seriøst grundlag, for det andet, at deres tilgodehavender var opført som passiver i forbindelse med den retslige likvidation af selskabet K med hensyn til bl.a. udestående løn, betalt ferie, godtgørelse for manglende opsigelsesvarsel og godtgørelse for afskedigelse uden reelt og seriøst grundlag, og for det tredje, at dommen og dens virkninger kunne gøres gældende over for AGS Marseille, der hæftede for de beløb, som var genstand for de nævnte tilgodehavender.
- 19 Den 28. juli 2020 anmodede AGS Marseille Conseil de prud'hommes de Draguignan (arbejdsretten i Draguignan) om udsættelse af sagen.
- 20 Ved domme af 23. september 2021 fastslog denne ret, at der ikke var anledning til at berigtige dommene af 2. juli 2020.
- 21 På denne baggrund iværksatte AGS Marseille appel til prøvelse af de nævnte domme af 23. september 2021 ved cour d'appel d'Aix-en-Provence (appeldomstolen i Aix-en-Provence, Frankrig), som er den forelæggende ret.
- 22 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, udgør en erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen i fransk ret en ensidig form for opsigelse af aftalen, som er forbeholdt arbejdstageren, hvorved denne beslutter at opsiges arbejdsaftalen med den begrundelse, at der foreligger tilstrækkelig alvorlig misligholdelse fra arbejdsgiverens side, som forhindrer fortsættelse af arbejdsaftalen. På det tidspunkt, hvor arbejdstageren afgiver erklæringen om afbrydelse af arbejdsaftalen, ophører denne øjeblikkeligt med at have virkning.
- 23 Den forelæggende ret har desuden præciseret, at hvis en domstol, for hvilken en af arbejdsaftalens parter har indbragt sagen, finder, at de forhold, som arbejdstageren påberåber sig, kan begrunde den afgivne erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen, har opsigelsen af arbejdsaftalen virkning som en afskedigelse uden reelt og seriøst grundlag. Følgelig er arbejdsgiveren forpligtet til at betale de godtgørelser, der er forbundet med en sådan afskedigelse, dvs. godtgørelse for manglende opsigelsesvarsel og betalt ferie, lovpligtig eller overenskomstmæssig fratrædelsesgodtgørelse og godtgørelse for afskedigelse uden reelt og seriøst grundlag.
- 24 I Frankrig er enhver privat arbejdsgiver forpligtet til at forsikre sine ansatte hos association pour la gestion du régime de garantie des créances des salariés (sammenslutning til forvaltning af garantiordningen for arbejdstagernes tilgodehavender, herefter »AGS«) mod risikoen for, at de beløb, som arbejdstagerne ifølge arbejdsaftalen har krav på, ikke bliver betalt, såfremt der iværksættes en retslig procedure for at redde virksomheden, eller i forbindelse med betalingsstandsning eller konkurs.
- 25 I henhold til fast retspraksis fra Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) dækker AGS' garanti for så vidt angår en opsigelse af arbejdsaftalen i de perioder, der er omhandlet i arbejdslovens artikel L. 3253-8, punkt 2, alene de tilgodehavender, der følger af en sådan opsigelse, som har fundet sted på initiativ af den retslige administrator, likvidatoren eller den pågældende arbejdsgiver. Følgelig er den nævnte garanti udelukket i tilfælde af, at en arbejdstager afgiver erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen, at denne går på pension, eller at arbejdsaftalen bringes til ophør ved dom.

- 26 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Cour de cassation (kassationsdomstol) i en dom af 10. juli 2019 besluttede ikke at forelægge Conseil constitutionnel (forfatningsråd, Frankrig) et forudgående spørgsmål om forfatningsmæssighed vedrørende den faktiske rækkevidde af Cour de cassations (kassationsdomstol) fortolkning af arbejdslovens artikel L. 3253-8, punkt 2, med den begrundelse dels, at formålet med den garanti, der er omhandlet i denne bestemmelse, er, at AGS skal udbetale forskud på tilgodehavender, der opstår i den situation, hvor arbejdsaftaler opsiges med henblik på at videreføre selskabets virksomhed, opretholde beskæftigelsen og indfri forpligtelser, dels at den omhandlede nationale lovgivning, således som den konsekvent er blevet fortolket af Cour de cassation (kassationsdomstol), hvorefter den garanti, som stilles af AGS, ikke kan benyttes i forbindelse med opsigelse af aftaler, som ikke sker på initiativ fra den retslige administrator, likvidatoren eller den pågældende arbejdsgiver, indfører en forskelsbehandling, der er baseret på en forskel i situationen, som er direkte forbundet med lovens formål.
- 27 Den forelæggende ret har imidlertid anført, at i de tilfælde, hvor arbejdsaftalen opsiges på et tidspunkt, hvor arbejdsgiveren er insolvent, synes direktiv 2008/94 ikke at gøre garantiinstitutionens mulighed for at gribe ind med hensyn til betaling af fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholdets ophør afhængig af, hvem der opsiges aftalen.
- 28 Denne fortolkning understøttes af dom af 17. januar 2008, Velasco Navarro (C-246/06, EU:C:2008:19, præmis 35 og 36), hvorefter den nationale lovgivning, der gennemfører EU-retten, skal fortolkes under overholdelse af lighedsprincippet.
- 29 Cour d'appel d'Aix-en-Provence (appeldomstolen i Aix-en-Provence) har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal direktiv [2008/94] fortolkes således, at direktivet gør det muligt at udelukke, at garantiinstitutionen påtager sig ansvaret for [betaling af fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholdets ophør], når en arbejdstager opsiges sin [arbejdsaftale] efter indledningen af en insolvensbehandling?
 - 2) Er en sådan fortolkning i overensstemmelse med direktivets ordlyd og formål, og gør den det muligt at opnå de med direktivet tilsigtede resultater?
 - 3) Indebærer en sådan fortolkning, der er baseret på, hvem der har opsagt [arbejdsaftalen] i insolvensperioden, en forskelsbehandling af arbejdstagerne?
 - 4) Er en sådan forskelsbehandling, såfremt den er godtgjort, objektivt begrundet?«

Om Domstolens kompetence

- 30 AGS Marseille har i sit skriftlige indlæg gjort gældende, at eftersom Domstolen ikke har kompetence til at fortolke national ret og i det foreliggende tilfælde arbejdslovens artikel L. 3253-8, har den ikke kompetence til at besvare de forelagte spørgsmål.
- 31 Det bemærkes i denne henseende, at Domstolen inden for rammerne af proceduren efter artikel 267 TEUF hverken kan udtale sig om fortolkningen af bestemmelser i nationale love og administrative forskrifter eller om disses forenelighed med EU-retten. Det fremgår således af fast retspraksis, at Domstolen inden for rammerne af en præjudiciel forelæggelse i henhold til

artikel 267 TEUF udelukkende kan fortolke EU-retten inden for grænserne af de kompetencer, som Den Europæiske Union er tillagt (dom af 14.12.2023, Getin Noble Bank (Forældelsesfrist for krav om tilbagebetaling), C-28/22, EU:C:2023:992, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

- 32 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at de forelagte spørgsmål udtrykkeligt vedrører fortolkningen af direktiv 2008/94.
- 33 Det kan derfor ikke tiltrædes, at spørgsmålene vedrører fortolkningen af fransk ret, og af denne grund skal AGS Marseilles argument om, at Domstolen ikke har kompetence, forkastes.

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

- 34 Uden formelt at rejse en formalitetsindsigelse vedrørende de præjudicielle spørgsmål har den franske regering i sit skriftlige indlæg anført, at det er korrekt, at det i arbejdslovens artikel L. 3253-8, punkt 2, som fortolket af Cour de cassation – og som omhandlet i det første spørgsmål – er fastsat, at arbejdstagernes tilgodehavender ikke er omfattet af garantien, således som det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse. Ifølge den franske regering er garantiinstitutionen imidlertid i tilfælde af, at arbejdstageren selv afgiver erklæring om afbrydelse af sin arbejdsaftale efter datoen for indledningen af insolvensbehandlingen, under alle omstændigheder forpligtet til at sikre betalingen af de løntilgodehavender, som den pågældende arbejdstager har krav på på denne dato, i overensstemmelse med arbejdslovens artikel L. 3253-8, punkt 1.
- 35 Det skal i denne henseende bemærkes, at det udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken tvisten i hovedsagen er indbragt, at vurdere, om en præjudiciel afgørelse er nødvendig, og om de spørgsmål, den forelægger Domstolen, er relevante, hvilke spørgsmål er omfattet af en formodning for at være relevante. Når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen eller gyldigheden af en EU-retlig regel, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse, medmindre det fremgår, at den ønskede fortolkning savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en hensigtsmæssig besvarelse af dette spørgsmål (dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 36 I det foreliggende tilfælde vedrører tvisten i hovedsagen de konsekvenser, det har for en garantiinstitutions betaling af arbejdstagernes tilgodehavender at anvende en form for opsigelse af arbejdsaftalen på arbejdstagerens initiativ under omstændigheder, hvor arbejdsgiveren er insolvent. Det er således ubestridt, at en sådan situation er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2008/94. Den forelæggende ret har endvidere anført, at den står over for en vanskelighed ved fortolkningen af dette direktiv, eftersom direktivet ikke synes at gøre garantiinstitutionens indgriben med hensyn til betaling af fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholdets ophør afhængig af, hvem der bringer ansættelsesforholdet til ophør.
- 37 Det følger heraf, at de præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

- 38 Med de fire spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2008/94 skal fortolkes således, at dette direktiv er til hinder for en national lovgivning, hvorefter de tilgodehavender, som arbejdstagere har i medfør af arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, dækkes af den ordning, der sikrer betaling af arbejdstagernes tilgodehavender fra en garantiinstitution, der er oprettet i henhold til dette direktivs artikel 3, når arbejdsaftalen opsiges på initiativ af den retslige administrator, likvidatoren eller den pågældende arbejdsgiver, men udelukker, at denne garantiinstitution skal dække sådanne tilgodehavender, når den pågældende arbejdstager har afgivet erklæring om afbrydelse af sin arbejdsaftale med den begrundelse, at der foreligger tilstrækkelig alvorlig misligholdelse fra arbejdsgiverens side, som forhindrer fortsættelse af arbejdsaftalen, og en national domstol har fastslået, at denne erklæring er begrundet.
- 39 Med henblik på at besvare disse spørgsmål bemærkes det for det første, at det følger af artikel 1, stk. 1, i direktiv 2008/94, at direktivet finder anvendelse på tilgodehavender, som arbejdstagere i medfør af en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold har hos arbejdsgivere, der er insolvente i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1.
- 40 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2008/94 bestemmer, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at garantiinstitutioner sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholds ophør, hvor der er hjemmel herfor i national ret, jf. dog direktivets artikel 4.
- 41 I henhold til artikel 4 i direktiv 2008/94 fastsætter medlemsstaterne, når de begrænser garantiinstitutionernes betalingspligt, den periode, for hvilken disse institutioner dækker tilgodehavender. De kan ligeledes fastsætte lofter over institutionernes betalinger.
- 42 For det andet pålægger arbejdslovens artikel L. 3253-6, således som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, private arbejdsgivere at forsikre deres ansatte mod risikoen for, at »skyldige beløb ifølge arbejdsaftalen« ikke bliver betalt.
- 43 I denne henseende bemærkes, således som Kommissionen har anført i sit skriftlige indlæg, at tilgodehavender, der er opstået som følge af en opsigelse af en arbejdsaftale som den i hovedsagen omhandlede, udgør et tilgodehavende i form af en fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholds ophør som omhandlet i artikel 3 i direktiv 2008/94.
- 44 For det tredje må det konstateres, at der ikke er noget i dette direktivs ordlyd, der gør det muligt at konkludere, at en medlemsstat kan udelukke den garanti for arbejdstagernes tilgodehavender, som en garantiinstitution skal sikre, i det tilfælde, hvor opsigelse af arbejdsaftalen sker på arbejdstagerens initiativ som følge af arbejdsgiverens misligholdelse. Hvad angår den nævnte institutions dækning af disse tilgodehavender foretages der i direktiv 2008/94 nemlig ikke en sontring mellem, om den, som opsiges arbejdsaftalen, er eller ikke er arbejdstager.
- 45 Det tilkommer ganske vist hver enkelt medlemsstat inden for rammerne af den nationale lovgivning at fastlægge, hvilke godtgørelser der henhører under anvendelsesområdet for artikel 3, stk. 1, i direktiv 2008/94 (dom af 28.6.2018, Checa Honrado, C-57/17, EU:C:2018:512, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

- 46 Den beføjelse, som direktivet giver medlemsstaterne, til at præcisere de ydelser, som garantiinstitutionen har ansvaret for, er undergivet de krav, som følger af det almindelige lighedsprincip og princippet om forbud mod forskelsbehandling. I henhold til dette princip må forhold, der er sammenlignelige, ikke behandles forskelligt, medmindre en sådan forskelsbehandling er objektivt begrundet (dom af 28.6.2018, Checa Honrado, C-57/17, EU:C:2018:512, præmis 31 og 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 47 I denne henseende bemærkes, at den omstændighed, at en arbejdsaftale ophører efter, at arbejdstageren har afgivet erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen med den begrundelse, at der foreligger tilstrækkelig alvorlig misligholdelse fra arbejdsgiverens side, som forhindrer fortsættelse af aftalen, og at en national ret har anset denne erklæring for begrundet, ikke kan anses for at være en følge af arbejdstagerens vilje, eftersom den reelt er en konsekvens af den nævnte misligholdelse fra arbejdsgiverens side.
- 48 I en situation som den i hovedsagen omhandlede skal det følgelig fastslås, at de arbejdstagere, som afgiver erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen, befinder sig i en situation, der er sammenlignelig med den, som de arbejdstagere, hvis arbejdsaftaler er opsagt på initiativ af den retslige administrator, likvidatoren eller den pågældende arbejdsgiver, befinder sig i (jf. analogt dom af 28.6.2018, Checa Honrado, C-57/17, EU:C:2018:512, præmis 39).
- 49 Den franske regering har i sit skriftlige indlæg gjort gældende, at den forskelsbehandling, der følger af arbejdslovens artikel L. 3253-8, punkt 2, som fortolket af Cour de cassation (kassationsdomstol), og som er baseret på, om den, der afbryder arbejdsaftalen, er eller ikke er arbejdstager, er begrundet i behovet for at videreføre virksomheden, at opretholde beskæftigelsen og at indfri forpligtelser. Ifølge denne regering opfylder den omstændighed, at en arbejdsaftale bringes til ophør på arbejdstagerens initiativ, såsom afgivelsen af en erklæring om afbrydelse af arbejdsaftalen efter datoen for indledningen af insolvensbehandlingen, ikke disse behov.
- 50 I denne henseende bemærkes, at ud over den omstændighed, at arbejdsaftalen bringes til ophør ved en arbejdstagers erklæring om afbrydelse af denne arbejdsaftale, ikke kan anses for at være en følge af denne arbejdstagers vilje, for så vidt som ophøret reelt er en konsekvens af arbejdsgiverens misligholdelse, således som det er nævnt i denne doms præmis 47, kan de nævnte behov ikke skjule det sociale sigte med direktiv 2008/94.
- 51 Dette sociale sigte består, således som det fremgår af direktivets artikel 1, stk. 1, sammenholdt med tredje betragtning hertil, i at sikre alle arbejdstagere et minimum af beskyttelse på EU-plan i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens ved betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold (dom af 28.6.2018, Checa Honrado, C-57/17, EU:C:2018:512, præmis 46).
- 52 Henset til det ovenstående skal de forelagte spørgsmål besvares med, at direktiv 2008/94 skal fortolkes således, at dette direktiv er til hinder for en national lovgivning, hvorefter de tilgodehavender, som arbejdstagere har i medfør af arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, dækkes af den nationale ordning, der sikrer betaling af arbejdstagernes tilgodehavender fra en garantiinstitution, der er oprettet i henhold til dette direktivs artikel 3, når arbejdsaftalen opsiges på initiativ af den retslige administrator, likvidatoren eller den pågældende arbejdsgiver, men udelukker, at denne garantiinstitution skal dække sådanne tilgodehavender, når den pågældende arbejdstager har afgivet erklæring om afbrydelse af sin arbejdsaftale med den begrundelse, at der

foreligger tilstrækkelig alvorlig misligholdelse fra arbejdsgiverens side, som forhindrer fortsættelse af arbejdsaftalen, og en national domstol har fastslået, at denne erklæring er begrundet.

Sagsomkostninger

- 53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/94/EF af 22. oktober 2008 om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens

skal fortolkes således, at

dette direktiv er til hinder for en national lovgivning, hvorefter de tilgodehavender, som arbejdstagerne har i medfør af arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, dækkes af den nationale ordning, der sikrer betaling af arbejdstagernes tilgodehavender fra en garantiinstitution, der er oprettet i henhold til dette direktivs artikel 3, når arbejdsaftalen opsiges på initiativ af den retslige administrator, likvidatoren eller den pågældende arbejdsgiver, men udelukker, at denne garantiinstitution skal dække sådanne tilgodehavender, når den pågældende arbejdstager har afgivet erklæring om afbrydelse af sin arbejdsaftale med den begrundelse, at der foreligger tilstrækkelig alvorlig misligholdelse fra arbejdsgiverens side, som forhindrer fortsættelse af arbejdsaftalen, og en national domstol har fastslået, at en sådan erklæring er begrundet.

Underskrifter

ⁱ Der er foretaget en sproglig rettelse i præmis 35 efter dommens offentliggørelse.